

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul XI

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Ianuarie 1966 - N. 114

Noua criza a raporturilor dintre Biserica si Stat in Polonia o lectie si o mustrare

Din nou în criză raporturile dintre Biserica și Stat în Polonia. De rândul acesta, însă, «criza» a fost deschisă de un episod care a făcut valvă, și în centrul căruia se înalță, muștrătoare și iluminată de aureola martiriului, figura eroică a Cardinalului-Primat, Stefan Wyszyński.

A vorbi de «martiriu» în cazul unei hotărâri guvernative care interzice unui cetățean să părăsească, fie chiar vremelnic și pe motive bine întemeiate teritoriul național ar putea părea o exagerare. Nu însă, atunci când cetățeanul în cauză e Capul suprem al Bisericii Statului al cărui guvern lovește cu măsuri ca acelea luate împotriva Capului unei Biserici a cărei libertate e garantată prin Constituția țării respective, așa cum s'a întâmplat cu Cardinalul-Primat Wyszyński în prezina plecării sale la Roma.

Cardinalului Wyszyński, care era așteptat la Roma pentru solemnitățile celebrării a o mie de ani de la convertirea Poloniei la catolicism, autoritățile i-au interzis să părăsească teritoriul polonez.

Măsura aceasta a fost explicată cu un comunicat difuzat de Consiliul de miniștri polonez, în care Cardinalul e acuzat că desfășoară «activități politice dăunătoare Poloniei».

Ce i se reproșează Capului Bisericii poloneze dacă nu fidelitatea sa față de însăși învățatura de dragoste a Bisericii pe care o reprezintă și o călăuzește? Fiindcă ce alta a fost, dacă nu un gest de dragoste creștinească serisoarea transmisă de 36 episcopi polonezi prezenți la Roma pentru Conciliul episcopilor germani? Iertând și ștergându-și din minte și din suflet amintirile unui trecut dureros pentru poporul polonez, episcopii firmatari ai scrisorii pretext ocazional al actualei tensiuni, exprimau la unanimitate dorința reluării unui «dialog fratern» între polonezi și germani.

Era un gest de pură dragoste păstorască, la care episcopii germani au răspuns admind că poporul polonez «a îndurat suferințe nemaipomenite din partea germanilor și în numele poporului german» și au recunoscut, fie chiar în formă destul de vagă, dreptul Poloniei asupra teritoriilor la Est de linia Oder-Neisse.

Schimbul acesta de mesagii între ierarhia poloneză și cea germană era considerat de autoritățile de la Varșovia drept o interferență a înaltului cler polonez în probleme care «nu erau de competența sa». Episcopatul polonez era acuzat că ignorează voia existența Republicii Germane din Est și a «frontierii păcii» pe linia Oder-Neisse, stabilită prin tratatul de la Szorzelec din 6 Iulie 1950.

Răspunsul dat de Episcopatul polonez — căruia printre altele i se reproșează și actul de iertare pastorală — a fost sever, fără menajamente diplomatice. Mesagiul adresat episcopilor polonezi — se preciza — consideră problema pe baze exclusiv religioase, și nu în termeni politici. Cardinalul Primat repeta în public și cu toată energia «dreptul episcopatului de a păstra legături epistolare cu frații din toate țările, fără obligația de a se justifica față de nimeni».

Nu mai puțin aspru a fost răspunsul Secretarului Episcopatului, Mgr. Choromanski care, într-o predică pronunțată cu ocazia Crăciunului, atrăgea atenția că «Biserica nu va folosi niciodată limbajul de minciună și de ură al marxismului, ci limbajul creștin, care e de împăcare și de iertare».

Conflictul s'ar fi închis, poate, cu

Biserica Trei Ierarhi (Iasi)

acest schimb de muștrări și de proteste, dacă n'ar fi intervenit, aruncând cum se spune «gaz peste foc» unele organizații catolice aservite regimului, creiază greutăți aceluia care se află în condiția de a trebui să se socotească zi de zi cu o altă realitate.

Si realitatea aceasta e tot atât de riguroasă și de incompatibilă cu negocierile veleitare din afară, pentru credincioși, pentru omul de pe stradă ateu și marxist, sau catolic practicant, ca pentru autoritățile comuniste ele însăși, care nu sunt decât părgăii în uriașul și orbul anghrenaj al unui sistem creiat pentru cu totul alte scopuri decât pentru accelerarea venirii Împărăției lui Dumnezeu.

In lumina (sinistră) a recentelor evenimente poloneze, vizita în Polonia a Sfântului Părinte devine cât se poate de improbabilă. Așa cum cade și proiectul misiunii în Polonia a mgr. Casaroli, «expert» în probleme est-europene al Secretariatului de Stat Vatican, căruia Sfântul Scaun i-ar fi încredințat sarcina unor negocieri pentru o mai bună definire a raporturilor dintre Biserica și Stat în Polonia.

Faptul că la distanță de aproape două luni de la înmărmarea ei episcopilor germani scrisoarea cauză a actualei crize poloneze n'a fost remisă în original guvernului, și că autoritățile se desinteresaseră de soarta acestui document, lasă să se speie într-o revenire asupra măsurilor de «blocare» a călătoriei Cardinalului Wyszyński. Din păcate, ulterioara evoluție a conflictului a spulberat aceste speranțe. La sărbătorirea solemnă a o mie de ani de la convertirea Poloniei la catolicism Cardinalul Wyszyński nu numai că n'a putut participa, dar presa informează despre o accentuare zilnică a tensiunii care a deschis lumii libere o fereastră asupra adevăratei realități a Bisericii în Polonia, ca în alte țări unde Constituția e căleată în picioare de înșși cei care i-au formulat articolele și paragrafele.

ateismul marxist și Biserica, manevratorii aceștia oculți vor să-l împingă până la o utopică «colaborare», creiază greutăți aceluia care se află în condiția de a trebui să se socotească zi de zi cu o altă realitate.

Si realitatea aceasta e tot atât de riguroasă și de incompatibilă cu negocierile veleitare din afară, pentru credincioși, pentru omul de pe stradă ateu și marxist, sau catolic practicant, ca pentru autoritățile comuniste ele însăși, care nu sunt decât părgăii în uriașul și orbul anghrenaj al unui sistem creiat pentru cu totul alte scopuri decât pentru accelerarea venirii Împărăției lui Dumnezeu.

In lumina (sinistră) a recentelor evenimente poloneze, vizita în Polonia a Sfântului Părinte devine cât se poate de improbabilă. Așa cum cade și proiectul misiunii în Polonia a mgr. Casaroli, «expert» în probleme est-europene al Secretariatului de Stat Vatican, căruia Sfântul Scaun i-ar fi încredințat sarcina unor negocieri pentru o mai bună definire a raporturilor dintre Biserica și Stat în Polonia.

Mgr. Petru Pleșca a fost numit Episcop de Voli

Cu o ceremonie religioasă sobră dar sugestivă, oficiată în 3 Decembrie 1965 în capela Institutului «Maria Bambina» din Roma, Cardinalul Carlo Confalonieri, împreună cu Monsignorii Franco Costa și Giuseppe D'Avack, a consacrat Episcop titular de Voli pe Mons. Petru Pleșca, până la plecarea sa la Roma, pentru Conciliul «Ordinar Substitut» al Diecezei de Iași.

Mgr. Pleșca, a cărui numire ca Episcop vine să îmbogățească rândurile — astăzi destul de subțiri — ale episcopatului catolic în România; s'a născut la Fântânele, în Moldova, în 5 Februarie 1905.

Si-a făcut studiile întâi în România, la Iași și București, apoi în Italia, unde și-a luat doctoratul în teologie, la Institutul Grignole din Genova. Rector al Seminarului catolic din Iași de la 1942 la 1946, a fost apoi numit Protopop de Troțoi, de unde s'a întors la Iași, în calitate de «Ordinar Substitut».

Titlul de «Ordinar Substitut» pe care Mgr. Pleșca l'a purtat timp de 15 ani, a fost dat preoților care administrau Diecezele de rit latin în România în timp ce respectivii Episcopi titulari se aflau în închisoare sau erau împiedecați prin alte dispoziții de lege, să-și desfășoare misiunea de Păstori.

Invitat ca «specialist» («perito») la toate sesiunile Conciliului Ecumenic Vatican II, în virtutea sarcinii sale de «Ordinar Substitut», lui Mgr.

Pleșca nu i-a fost îngăduit să părăsească Tara decât cu ocazia ultimei sesiuni a Conciliului.

După ceremonia religioasă a sfințirii, noului Episcop, căruia Roma i-a încredințat acum misiunea fără îndoiială nu ușoară de a cărmui destinele și a îngriji interesele Bisericii catolice în România, în momentul de față încă atât de apăsător limitată în desfășurarea apostolatului său, i s'a oferit o recepție la care a participat și un grup de preoți catolici români din Dieceza de Iași, astăzi stabiliți în Republica Federală Germană, și bine înțeleși toți preoții români care își au reședința la Roma sau în alte orașe ale Italiei.

Vrând parcă să sublinieze distanțele astăzi existente între autoritățile Statului și Biserica în România, nici unul din reprezentanții diplomației ai guvernului de la București acreditați la Roma n'a intervenit la ceremonie, deși noului Episcop îi fuseseră date asigurări că însuși ambasadorul Republicii Socialiste Române la Roma va lua parte la această mare sărbătoare a Bisericii catolice din România.

Intemeietorul revistei «Pro Acțiunea Catolică Română», doct. Constantin Drăgan, împreună cu redactorii ei împărtășesc bucuria și recunoștința cu care preoții și credincioșii catolici români salută această numire care deschide o geană de lumină și de speranță Bisericii catolice în România.

«O intuitie istorica»

N. R. - Reproducem dedesubt entuziasta și emoționată scrisoare adresată în 5 Decembrie 1965, adică în prezina proclamării anulării anatemei care a sancționat schisma de la 1054 dintre Biserica Romei și Biserica Constantinopolului, fundatorului revistei «Pro Acțiunea Catolică Română», doct. Constantin Drăgan, de către S. Sa Părintele George Ignat de la Catania, susținător înflăcărat al reîntoarcerii românilor la Biserica Romei, reîntoarcere care ar putea fi preludiul unei reîntegrări efective a României, și pe plan politic, în lumea spirituală și politică latină căreia ea îi aparține prin drept de naștere și de cultură.

Si iată textul scrisorii părintelui Ignat:

Dragă Costică, ai auzit? Ceea ce îmi spuneai cu atâta ardoare astă vară, la Veneția, că trebuie să se facă neapărat; adică anularea schismei între Biserica Orientală și cea «Occidentală», se va face chiar în săptămâna ce vine.

Deci: ai avut o intuitie istorică... Te felicit din tot sufletul! Si din culmea fericirii mele, te îmbrățișez cu acea înălțare a Etniei pe care o ad-

miram împreună într-o seară târzie depe vârful Taorminei.

Înainte! și pentru unirea în credință a României cu mama Romă. Nu te îndoii, nu te opri în fața greutăților; unirea se va face fără îndoială. Suntem doar iluminați, ajutați și călăuziți de însuși Domnul nostru Ius Christos. Testamentul Lui este: «Vă las această poruncă: «Iubiți-vă unii pe alții». Iubirea nu face oare unirea? Si apoi adăoga Ius: «Dorința mea este să fie o singură turmă și un singur păstor».

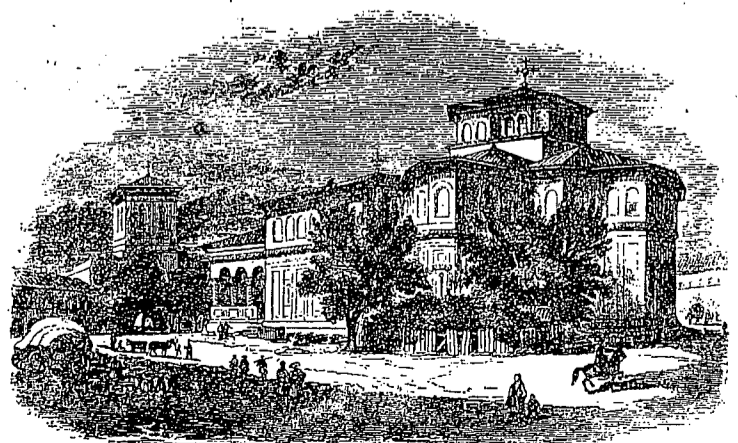
Deci, cu toate energiile tale, cu vârsta maturității vieții, cu mijloacele financiare ce ai, forțeaza istoria. Nu te opri în prezent ca să te uiți înapoi. Din trecut? «Cele bune să se adune, cele rele să se spele». Noi trăim și lucrăm pentru viitor.

Istoria merge înainte, România este copilul Romei. Să ne rugăm, să sperăm în victorie, dar să lucrăm din răspuneri și fără pierdere de vreme, pentru că în trecut prea mult s'a dormit.

Deci, cu Domnul înainte!

Cu drag si dor,

Ch. Ignat.

Caile pacii

N. R. - Reproducem din cotidianul «Vima» de la Atena (25 Dec. 1965) articolul «Caile pacii» semnat de dl. Paul Palaiologos, una din marile personalități ale jurnalismului grec, care cu sincer entuziasm salută reapropierea dintre Patriarhul Atenagora și Papa Paul VI, considerând-o «o etapă hotărâtoare pentru viitorul popoarelor creștine în marș».

«E un adevărat noroc că mai există creștini adevărați, ca Patriarhul Atenagora, care să ne aducă aminte că Sfântul Crăciun nu înseamnă numai prăjituri, curcan și revelion, ci e mai ales un pelerinaj la leagănul pacii.

Noul născutul de la Betleem e Zeul pacii. E întemeietorul unei religii al cărei templu rămâne gol dacă e despoiat de idealul pacii.

Nu ne putem considera în pace atunci când spectrul războiului rătăcește prin lume și-i turbură liniștea. Când războaiele sunt în fază de pregătire armele tac.

Pace, înseamnă ascendentul unui spirit suveran care să fină închis pe totdeauna templu lui Ianus, ale cărui uși rămân deschise în vreme de război.

Douăzeci de veacuri de propăvăduire n'au fost suficiente pentru a face să rodească măslinul. Niciodată războaiele n'au fost mai nimicitoare ca după întruparea lui Christos.

Deși toate generațiile au sconjurat războiul, toate au trebuit să treacă prin încercarea aceasta a lui Ares, al cărui tron rămâne neclintit. Perioadele sale de inerie sunt perioadele de delăsare și de pregătire a unor noi avânturi. Fraza «pacea să fie cu voi» a fost golită de conținut. Imnul pacii îl cântă azi corul ingerilor. E o melodie cerească, dar care n'a tre-

cut încă nici măcar pragul auzului și al buzelor pentru a ajunge în inima muritorilor.

Anul acesta, însă, face excepție. Două căpetenii spirituale, Patriarhul Atenagora și Papa Paul VI trec, cu crucea în mână, dincolo de banalitatea frazelor.

Pacea a fost restabilită între Bisericele timp de nouă veacuri despărțite de schisma care a luat naștere în Evul Mediu. Și totuși câte reacții, câtă răutate, câtă ură! Există în lume creatori de dușmănie. Ostilitatea e un gen de degenerare care face să putrezască și cele mai nobile inspirații.

Din nou pe picior de război. Ura pe care vor să o facă să devină eternă. Și de ce? Fenomenul acesta ar fi, după Patriarhul ecumenic, consecința lipsei de dragoste și de meditație. «Am simțit absența a două elemente neînchipuit de prețioase vieții noastre și realizării misiunii noastre: meditația și dragostea.

Încetasesem de a ne mai iubi și de a medita asupra epocii schismei, sau, atunci când o făceam, era în ura cea mai grozavă. De aici tragedia pe care am îndurat-o timp de atâtea veacuri.

Vom merge acum înainte pe calea dialogurilor ecumenice, pentru a ne consolida legăturile».

Cuvintele acestea prospectează o operă și duc la unire. E o etapă istorică. E Crăciunul cel mai creștinesc al generației noastre. «Cerulele răsună de slavă și natura se bucură». Nou Născutul se bucură în leagănul său, la Betleem. Și dacă Zeii ar surâde, surâsul lor ar mângâia credincioșii care se îndreaptă spre oaza pacii».

Paul Palaiologos

Posibilitățile și limitele dialogului cu comunismul ateu tema a Congresului organizat de ordul Dominicanilor la Florența

«Comunismul ateu a lansat catolicilor o sfidare teribilă. Vom ști noi să o acceptăm, vom ști să demonstrăm că suntem încă fermentul istoriei? Fiecare dintre noi e chemat să răspundă».

Cu întrebările și invitația aceasta primul relator al Congresului organizat, la Florența, de ordul Dominicanilor, părintele Giuseppe De Rosa, unul din condeiele cele mai eficace ale revistei «La civiltà Cattolica», a deschis lucrările Congresului, la care au participat 250 preoți veniți din toate unghiurile Italiei.

Temă fundamentală a Congresului, al cărui scop principal era aprofundarea tematicii comunismului actual și punerea la zi cu noua tactică a ofensivei ateice, a fost «Predicația evanghelică și comunismul ateu».

Dialogul cu adversarii declarați ai Bisericii, limitele și posibilitățile acestui dialog, au fost atenționate și debătute, cu obiectivitate și curaj de-alungul celor trei zile ale Congresului florentin.

S'au scris și s'au spus atâtea pe tema acestui dialog care, transportat din paginile cărților și din sălile de conferințe pe teren, s'a dovedit a fi, pentru catolici, o sfântă utopie, pentru comuniști o tactică de pătrundere în Biserică, încât trebuie să mărturisim că am privit cu o bună doză de scepticism anunțul unui nou congres dedicat «dialogului», și unde! la Florența, «fioff»-ul catolicismului progresist reprezentat de așazisul «primar sfânt» La Pira și de susținătorul și în parte inspiratorul extravagantelor sale inițiative, Părintele

Balducci. Or, trebuie să recunoaștem din capul locului că nici unul din locurile comune ascultate în alte întruniri și «mese rotunde» inspirate de tema dialogului Bisericii cu marxismul nu și-a făcut apariția în desbaterile dela Florența.

Care sunt, pe scurt, termenii noi propuși de Congres pentru acest dialog?

În primul rând a fost subliniată necesitatea și posibilitatea unei atitudini de revizuire a pozițiilor creștinismului actual față de comunism, acceptarea unei răspunderi a acestui creștinism deseori «anchilozat în rutină și formă», față de însăși existența unei ideologii materialiste care amenință să devină «religia veacului nostru».

A fost apoi prospectată instaurarea unei noi atitudini religioase și păstorești față de adepții acestei doctrine, care să înlocuiască vechea strategie maniheistă a războiului de poziții, și să relevat necesitatea cunoașterii ateismului de marcă comunistă în toată multiplicitatea manifestărilor sale față de fenomenul religios, și deci în toată complexa sa alchimie psihologică, socială și istorică, cunoaștere care implică, cum a subliniat în comunicarea sa Federico Alessandrini, vice-directorul oficiosului Vaticanului, «L'Osservatore Romano», «renunțarea la anumite judecăți și atitudini de față».

Relatorul a relevat eficacitatea și posibilitatea unei acțiuni pozitive, dinamice, cu condiția ca ea să fie absolut lipsită de echivocurile în care a navigat până acum dialogul cu marxistii, și mai ales să fie susținută de «o atitudine personală de coerență, de unitate interioară, de sfințenie chiar».

«Azi nu ne mai putem permite luxul unei gratuite confruntări a două ideologii antitetice, a două sisteme filosofice sau științifice. Noi suntem chemați să anunțăm și să prezentăm o credință».

Relatorul a pus în evidență nouele îndatoriri pe care le implică acțiunea profețică zilnică în lumina indicațiilor date de câteva enciclice și de Conciliul Vatican II. Efortul de a înțelege, în acest spirit, lumea comunistă și postulatele ei, trebuie să fie reflexul unei iubiri sincere de aproape. Oratorul a definit «negative» cele două extreme ale opiniei catolice, criticând atât tradiționalismul încăpățânat, care respinge apriori orice contact cu marxismul, cât și progresismul isteric care, creind iluzia unei radicale transformări, prin suferință, a societății, îi «împune stigmatele», făcând concurență altor sisteme.

Amândouă aceste procedee, aceste atitudini, «relativizează» Biserica, prezentând-o lumii ca pe un fapt vremelnic, și în amândouă cazurile creștinismul e considerat cu scepticism, într-o dimensiune și o lumină strict pământescă.

«Creștinului nu-i e permis să se abandoneze unor asemenea iluzii care implică nostalgii imposibile și desamăgiri inevitabile, fiindcă nimeni din noi nu poate făgădui fraților săi sfârșitul nedreptății și raiul pe pământ». Noi nu trebuie să pierdem din vedere destinul supranatural al

omului la care se ajunge bătând «caile lumii», adică fiind prezenți în lume fără a-i aparține. Poziția aceasta implică înțelegerea lumii, pentru a o putea servi și salva.

Comunismul tinde azi spre o cosmogonie autonomă, și această devieră a sa constituie una din piedecile cele mai serioase în calea unui dialog efectiv al Bisericii cu sistemul marxist, a subliniat oratorul. Primejdia cea mai gravă a comunismului este însă alia: ea consistă nu într-un fenomen de «deviere a cultului», ci dintr'un «gol al cultului», din a-religiozitatea și lipsa unei pregătiri religioase și culturale, în sens creștin, a societății zilelor noastre. Se face deci indispensabilă o reînnoită adesiune a credincioșilor la o religie deseori profesată numai formal și «dumical», și o consecventă măturisire individuală a unui creștinism integral, fără de care orice «dialog» s'ar reduce la un simplu exercițiu dialectic lipsit de realitate și de roade concrete.

Nu mai puțin esențială și constructivă a fost intervenția arhiepiscopului Florenței, Card. Florit, care în ultima zi a Congresului a încadrat tema dialogului religios în instanțele doctrinei indicate de câteva enciclice și de decretul Conciliului Vatican III asupra educației catolice și a acțiunii creștinilor în lumea de azi.

La încheierea lucrărilor a fost redactată o lungă moțiune în care se ia act de vastitatea «ariei necredincioșilor», se precizează că «nu frica, sau oportunismul, sau calculul explică interesul Bisericii față de comuniști, ci numai preocuparea religioasă a misiunii sale mântuitoare». Moțiunea condamnă fără apel ateismul comunist, care constituie o «jignire a lui Dumnezeu», de oarece îi tăgăduiește existența în numele unei concepții care chiamă la sine și pretinde să rezolve toate diferitele forme ale experienței și ale acțiunii omenești. După ce subliniază acordul unanim al cngresșiștilor de a conduce dialogul în sensul celor enunțate de enciclica «Ecclesiam suam» și de Conciliul Vatican II, adică în spiritul unei «totale respectări a adevărului» moțiunea încheie: «Constatănd că o anumită desorientare în interpretarea atitudinii Bisericii față de marxism inspiră comportamente extremiste, contrastante sau chiar opuse, Congresul urează o directivă unitară din partea Episcopatului italian, care să indice fără echivocuri o linie de acțiune comună și individuală de urmat în viitor.

Pentru prima oară în analele manifestărilor care vor să arunce ateismului marxist o punte peste prăpastie s'a vorbit cu curaj și fără obișnuitele compromisuri. Spunea, în cuvântarea de închidere a Congresului, Maestrul General al Dominicanilor, părintele Aniceto Fernandez:

«Am privit în față răspunderile noastre și nu le-am ocultat, sau minimizat; ne-am denunțat lipsurile și insuficiențele; am încercat deasemeni să identificăm valorile conținute, printre atâtea erori, de comunism; dar am făcut-o fără să cedăm irenismului aducător de confuzie, conștienți de faptul că primul act de dragoste pe care îl datorăm fraților noștri e adevărul».

Moscova nu vrea sau nu poate accepta o mediatie în Vietnam?

Răspunsul Președintelui Podgorny la mesajul de pace al Păpii a spulberat într-o clipă speranțele aceluia care își făceau iluzia că cel puțin în fața amenințării pe zi ce trece mai serioasă a unui război de exterminare a omenirii, pacea lui Christos, pacea întemeiată pe dragostea de oameni, propusă de Paul VI, ar fi putut coincide, dacă nu alta, cu obiectivele materiale de apărare a vieții oamenilor, cu pretinsele obiective ale aceluia care din pace și-au făcut o profesie și un monopol; din păcate numai cu vorba, fiindcă realitatea faptelor e cea pe care o știm cu toții.

Refuzul Președintelui sovietic de a mijloci pacea ne pune acum în fața unei realități care se pretează la două interpretări la fel de valabile: Rusia nu poate, sau Rusia nu vrea să întreprindă o acțiune moderatoare asupra guvernului de la Hanoi pentru a-l convinge să negocieze o pace fără condiții, singura posibilă în lumina reală a faptelor, cu Statele Unite și cu Vietnamul de Sud.

La «respectuosul și urgentul» apel lansat de Paul VI lui Podgorny pentru a mijloci «o justă soluție a problemei vietnamite», Președintele sovietic a răspuns făcând cunoscut cu toată brutalitatea obtuză a fanaticei lui pe care nu-l interesează hecatombele de cadavre ce-l despart de atingerea (ipotetică) a țelului doctrinei sale, un punct de vedere propriu, care e exact punctul de vedere al guvernului de la Hanoi și de la Peking, adică convalidarea faimoaselor și inacceptabilelor «patru puncte» vietnamite ce constituie condițiile prejudiciale ale începerii unor negocieri pentru pace.

În răspunsul la mesajul pontifical, publicat de oficiosul Vaticanului, L'Osservatore Romano, Președintele Podgorny împărtășește teza «agresiunii americane» în Vietnamul de Nord, cu cinica desconsiderare a adevărului, desmintind, adică, chiar isvoarele comuniste, care recunosc intervenția nord-vietnameților în sprijinul acțiunii gherilei operante în Vietnamul meridional, adevărul și până acum singularul teatru de luptă în acest război.

Rusia nu vrea sa unu poate desfășura o acțiune de mijlocire în conflictul din Vietnam? Adevărul e că conflictul acesta, care angajează comunismul mondial într'un efort de pătrundere și de cucerire a conti-

nentului asiatic, a cam pus Rusia cu spatele la zid. Termenii dilemei sovietice sunt mai mult sau mai puțin aceștia: a se izola într-o politică de expectativă a ulterioarelor evoluții ale situației înseamnă pentru URSS renunțarea la rolul său de Stat-ghid al comunismului internațional; înseamnă trecerea acestui rol Chinei, care nu aspiră la altceva. Pe de altă parte, a interveni în favoarea unei aplanări necondiționate a conflictului, ar înseamna, pentru Uniunea Sovietică, trecerea și fâșișă de partea aceluia care nu mai puțin decât rusii se tem de expansiunea chineză, și aceasta cu prejudecarea serioasă a raporturilor ei, și așa dezastruase, cu China, și cu primejdia de a se pune, față de celelalte State comuniste, sau care cochetează cu comunismul, într-o lumină ingrată, care ar crea neîncredere și care ar putea determina o schismă politică între comunismul sovietic și cei care, gravitând în orbita sa, privesc încă de acum fascinați la steaua prestigiului chinezesc ce se înalță.

O mijlocire a Moscovei ar fi desigur eficace și ar consolida prestigiul comunismului sovietic în lume.

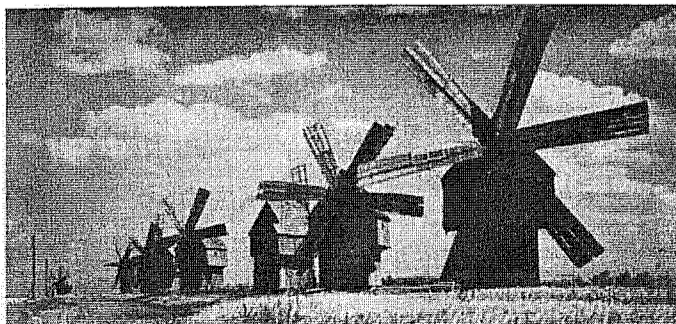
După ce și-a făcut bine socotelile, Președintele Podgorny a hotărât «să dea timp timpului», cum spun italienii. În lumina complexei și deloc ușoarei poziții în care se găsește astăzi Uniunea Sovietică, tonul și conținutul răspunsului la mesajul Păpii erau scontate. Atât în cercurile americane cât și în Vatican, nimeni nu-și făcea mari iluzii — sau nu-și făcea nici o iluzie — asupra ecoului pozitiv pe care mesajul de pace al lui Paul VI l'ar fi putut avea în conștiința exponenților comuniști, în conș-

tiința reprezentantului «pacifismului» sovietic, în special.

Respingând teza negocierilor necondiționate, Podgorny a spus cărțile pe masă; fiindcă nimeni nu-și închipue că Președintele sovietic n'ar fi realizat gravitatea și inacceptabilitatea celor patru condiții puse de guvernul de la Hanoi Statelor Unite. A le accepta, ar însemna pentru Statele Unite nu numai admiterea unei înfrângerii rușinoase pentru cea mai mare putere atomică din lume, dar confesarea neputinței de a face față angajamentelor luate față de aliații lor și acceptarea ineluctabilității expansiunii comuniste în Asia.

Si ce-ar câștiga Uniunea Sovietică din această expansiune, care n'ar putea fi decât chinezescă? Pentru moment, o ușurare a presiunii chineze la hotarele sale din Răsărit. Dar mai târziu, și nu prea târziu?...

Își face poate iluzii Președintele Podgorny că marșul expansiunii chineze, al prestigiului chinez, ar fi cu sens unic, poate destinat să se împotmolească în malaștinile omorătoare care azi înghit mii și mii de oameni ce luptă generos pentru libertatea oamenilor? Când Președintele Podgorny — sau cine-i va urma — se va decide să înțeleagă că a încuraja în revendicările sale (care sunt dictate de China) guvernul de la Hanoi, înseamnă a pune implicit premisele unui război care ar însemna sfârșitul omului pe pământ? Dacă aceasta e pacea comuniștilor, pacea morții universale, răspunsul dlui. Podgorny are, dacă nu alta, valoarea unei clarificări. De care e de crezut că omenirea întreagă, și sateliții Uniunii Sovietice, în special, va lua act și va ține seamă.

Mori da vânt în Basarabia noastră